

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Irena LIPOWICZ

RPO - 717638 - I/12/KK

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Warszawa, dnia 12. II. 2013

Pani

Barbara Kudrycka

Minister Nauki i Szkolnictwa

Wyższego

ul. Wspólna 12

00 - 029 Warszawa

Szanowne Pani Minister,

W dniu 6 września 2012 r. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej ratyfikował Konwencję ONZ o Prawach Osób Niepełnosprawnych (Dz. U. z 2012 r., poz. 1169).

W art. 24 ust. 5 Konwencji Państwa-Strony zobowiązują się do zapewniania osobom z niepełnosprawnością dostępu do powszechnego szkolnictwa wyższego, bez dyskryminacji i na zasadzie równości z innymi osobami.

Tymczasem, jak wynika z informacji uzyskanych przez Rzecznika Praw Obywatelskich, w ostatnim czasie nastąpiło radykalne obniżenie dotacji skierowanych do uczelni publicznych przeznaczonych na ten cel. Zakończona została również realizacja przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych programu pomocy osobom z uszkodzeniem słuchu PITAGORAS 2007, w ramach którego udzielano dofinansowań usług zajęć języka migowego na uczelniach. Konsekwencją tych zmian może być znaczące utrudnienie wdrażania postanowień Konwencji w systemie szkolnictwa wyższego.

Do końca 2011 r. ustawa Prawo o szkolnictwie wyższym przewidywała dotacje na kształcenie i rehabilitację leczniczą studentów niepełnosprawnych, która była przeznaczona wyłącznie dla uczelni publicznych. Dnia 1 stycznia 2012 r. weszła w życie *ustawa z dnia 18 marca 2011 r. o zmianie ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki oraz o zmianie niektórych innych ustaw* (Dz. U. z 2011 r. Nr 84 poz. 455), która zmieniła cel dotacji na „zadania związane ze stwarzaniem studentom i doktorantom, będącym osobami

niepełnosprawnymi warunków do pełnego udziału w procesie kształcenia" oraz rozszerzyła krąg uprawnionych do jej otrzymania o uczelnie niepubliczne. Zmiana celu dotacji oraz przyznanie uprawnienia do jej otrzymania uczelniom niepublicznym nie budzi wątpliwości Rzecznika. Problemem jest natomiast niezwiększenie puli środków przeznaczonych na dotację przy wzroście podmiotów uprawnionych do niej. Postawiło to pod znakiem zapytania kontynuację przez uczelnie publiczne wielu dotychczas realizowanych form wsparcia studentów z niepełnosprawnościami, w sytuacji, gdy ratyfikacja Konwencji wymaga rozszerzenia, a nie ograniczenia tego wsparcia.

Według danych szacunkowych podanych przez sześć krakowskich uczelni skupionych w Porozumieniu na rzecz zwiększania dostępności studiów wyższych do potrzeb osób niepełnosprawnych, kwota dotacji przypadającej na jednego beneficjenta zmniejszyła się z 2012 złotych w 2011 r. do 1255 złotych w 2012 r.

Takie znaczące zmniejszenie dotacji spowodowało ograniczenie tak ważnych form wsparcia jak: wykonanie materiałów dla osób niewidomych czy zapewnianie osobistego asystenta dydaktycznego osobie z niepełnosprawnością. Uczelnie zwracają również uwagę, iż niektóre z nich zapisały te formy wsparcia w swoich wewnętrznych regulaminach, a w tym momencie zmuszone są do rezygnacji z nich i ograniczania form wsparcia.

Uczelnie wskazują także, iż konsekwencją tego stanu rzeczy może być zmniejszenie liczby kandydatów z niepełnosprawnościami na studia wyższe.

Zmniejszenie dotacji wobec uczelni publicznych dotknęło jeszcze bardziej studentów Głuchych, ponieważ Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych zakończył realizację programu PITAGORAS 2007, który zapewniał uczelniom odpowiednie środki na zapewnienie osobom Głuchym usług tłumacza języka migowego.

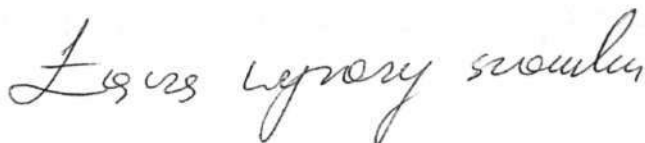
Takich środków nie zapewnia dotacja na kształcenie studentów niepełnosprawnych, ponieważ w przypadku studentów potrzebujących usług tłumacza języka migowego jej wysokość jest nieadekwatna pomimo, iż w algorytmie podziału dotacji wskaźnik dla studentów Głuchych jest najwyższy.

W piśmie z dnia 22 listopada 2012 r. (sygn. BON-II-52501-8-2-MS/12) skierowanym do Dyrektora Zespołu Prawa Konstytucyjnego i Międzynarodowego Biura Rzecznika Praw Obywatelskich Zastępcą Dyrektora Biura Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych, podkreślił, iż zakończenie realizacji przez Państwowy Fundusz

Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych programu PITAGORAS 2007 miało związek z nowelizacją Prawa o szkolnictwie wyższym, ponieważ dodała ona do katalogu podstawowych zadań uczelni stwarzanie osobom niepełnosprawnym warunków do pełnego udziału w procesie kształcenia i w badaniach naukowych (art. 13 ust. 1 pkt 9 Prawa o szkolnictwie wyższym). W związku z takim stanowiskiem Biura Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych trzeba stwierdzić, że konieczne jest zapewnienie uczelniom takiej wysokości dotacji, która umożliwiłaby im wykonywanie nałożonych przez ustawę zadań.

Brak systemowych rozwiązań gwarantujących uczelniom odpowiednie środki na zapewnienie usług tłumaczy języka migowego powoduje niewypełnianie przez Polskę postanowień Konwencji o Prawach Osób Niepełnosprawnych.

W związku powyższym, na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o *Rzeczniku Praw Obywatelskich* (Dz. U. z 2001, Nr 14, poz.147 ze zm.), zwracam się do Pani Minister z uprzejmą prośbą o ustosunkowanie się do przedstawionych kwestii.

Do wiadomości:
Pan Jacek Rostowski - Minister Finansów
Minister Finansów
ul. Świętokrzyska 12
00-016 Warszawa